

**ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ**

**ΚΑΤ' ΕΦΕΣΗ
ΚΑΙ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Μέρος 2 (Ποινικές Υποθέσεις)

21 Ιανουαρίου, 1994

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΛΕΩΝΙΔΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΑΛΛΩΣ ΜΑΛΕΓΚΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5756).

- 5 Ποινή — Πλαστογραφία κατά παράβαση των Άρθρων 331, 333(α)(δ) (ι) και 336 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Κυκλοφορία πλαστού εγγράφου, κατά παράβαση των Άρθρων 339 και 336 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154 — Απόσπαση χρημάτων με ψευδείς παραστάσεις, κατά παράβαση των Άρθρων 297 και 298 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Λήφθηκαν υπόψη δύο παρόμοιες υποθέσεις — Σωρεία προηγούμενων καταδικών — Έκθεση Τμήματος Κοινω-

- νικής Ενημερίας — Αντικοινωνική συμπεριφορά — Επιβολή ποινής φυλάκισης έξη μηνών στην κάθε κατηγορία με αναστολή τριών χρόνων και διαταγή για καταβολή των εξόδων της Κατηγορούσας Αρχής — Κρίθηκε έκδηλα ανεπαρκής και νομικά εσφαλμένη και αντικαταστάθηκε με άμεση φυλάκιση έξη μηνών. 5
- Ποινή — Η έκταση και το είδος της αποτελεί πρωταρχική ευθύνη του Πρωτόδικου Δικαστηρίου — Εφαρμοστές αρχές για επέμβαση από το Εφετείο.
- Ποινή — Αποτρεπτική ποινή — Είναι ενδεδειγμένη σε αδικήματα πλαστογραφίας και κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου και ειδικά επιταγών. 10
- Ποινή — Επιμέτρηση — Προηγούμενες καταδικές — Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής σαν ενδεικτικές της στάσης και του σεβασμού του κατηγορουμένου προς τους νόμους της Πολιτείας. 15
- Ποινή — Αναστολή της ποινής φυλάκισης — Εμπίπτει μέσα στα πλαίσια της διακριτικής εξουσίας του πρωτόδικου Δικαστηρίου, το οποίο στην άσκηση της εξουσίας του αυτής πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια και τους παράγοντες που έχουν προσδιοριστεί από τη νομολογία. 20
- Έξοδα — Η επιβολή ποινής για άμεση φυλάκιση μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να συνοδεύεται με διαταγή πληρωμής εξόδων.

Ο κατηγορούμενος, ηλικίας 24 χρόνων, πήρε επιταγή η οποία εκδόθηκε από την Κεντρική Τράπεζα σαν επίδομα αναπηρίας προς τον παραπονούμενο και αφού την πλαστογράφησε την εξαργύρωσε και απέσπασε με ψευδείς παραστάσεις το ποσό της επιταγής που ανερχόταν σε ΛΚ98,25. 25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν επέβαλε ποινή άμεσης φυλάκισης επειδή ο κατηγορούμενος "αρραβωνιάστηκε" με την ελπίδα ότι ο αρραβώνας θα έχει ευεργετική επίδραση στο χαρακτήρα του. 30

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού αναφέρθηκε στη σοβαρότητα και στις επιπτώσεις των διαπραχθέντων αδικημάτων, αποφάνθηκε ότι:

1) Η ποινή είναι έκδηλα ανεπαρκής ενόψει των προηγούμενων καταδικών του κατηγορουμένου. 35

2) Το πρωτόδικο Δικαστήριο έδωσε υπερβολική βαρύτητα στον αρραβώνα του κατηγορουμένου.

3) Η προσβαλλόμενη ποινή επιβλήθηκε με εσφαλμένη αρχή νόμου.

4) Η πρόπευσα ποινή είναι η άμεση φυλάκιση. Επιβάλλονται συντρέχουσες ποινές άμεσης φυλάκισης έξι μηνών στην κάθε κατηγορία. Η διαταγή πληρωμής εξόδων της Κατηγορούσας Αρχής παραμερίζεται.

5

Η έφεση επιτυγχάνει.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

The Attorney General ν 1. Kouppis, 2. Ioannides, 3. Hallas (1961) C.L.R. 188.

Afxentis "Iroas" ν The Republic (1966) 2 C.L.R. 116.

10

Γενικός Εισαγγελέας ν BISCO LTD (1991) 2 Α.Α.Δ. 16.

Γενικός Εισαγγελέας ν Αβρααμίδη (1993) 2 Α.Α.Δ. 355.

Stratos & Another ν The Police XVII C.L.R. 73.

Χατζηνικολάου ν Αστυνομίας (1976) 2 C.L.R. 63.

Δημητρίου ν Δημοκρατίας (1974) 2 C.L.R. 45.

15

Athanassiou ν The Republic (1978) 2 C.L.R. 17.

Koukos ν The Police (1986) 2 C.L.R. 1.

Republic ν Georghiou (1989) 2 C.L.R. 31.

Δημοκρατία ν Πέπη (1990) 2 Α.Α.Δ. 24.

Έφεση για ανεπάρκεια ποινής.

- 20 Έφεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για ανεπάρκεια ποινής που επιβλήθηκε στον Λεωνίδα Ματθαίου ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 4.3.93 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 5717/92) στη κατηγορία της πλαστογραφίας, της κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου, της απόσπασης χρημάτων με ψευδείς παραστάσεις κατά παράβαση των άρθρων 331, 333 (α) (δ) (ι), 336, 339, 297 και 298 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, και καταδικάστηκε από Γλ. Μιχαηλίδη, Α.Ε.Δ. σε ποινή φυλάκισης έξι μηνών στη κάθε κατηγορία με ανα-
- 30 στολή τριών ετών και στη καταβολή £122.50 ως έξοδα της κατηγορούσας Αρχής.

Γ. Παπαϊωάννου Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον εφεσελιοντα.

Α. Χριστοφίδου (δ/νίς), για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. 5
Ο εφεσίβλητος, (ο "κατηγορούμενος"), με δική του παρα-
δοχή στην Ποινική Υπόθεση Αρ. 5717/92, Επαρχιακού Δι-
καστηρίου Λεμεσού, βρέθηκε ένοχος:-

(α) Πλαστογραφίας, κατά παράβαση των Άρ-
θρων 331, 333(α)(δ)(ι) και 336 του Ποινικού Κώδι- 10
κα, Κεφ. 154.

(β) Κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου, κατά παρά-
βαση των Άρθρων 339 και 336 του Ποινικού Κώδι-
κα, Κεφ. 154 και

(γ) Απόσπασης χρημάτων με ψευδείς παραστά- 15
σεις, κατά παράβαση των Άρθρων 297 και 298 του
Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.

Ύστερα από αίτησή του, λήφθηκαν υπόψη η Ποινική
Υπόθεση Αρ. 25406/91, στην οποία παραδέχτηκε την κατη- 20
γορία για απαγωγή της Μαίρης Αχιλλέα Σωκράτους και η
Ποινική Υπόθεση Αρ. 16452/92, στην οποία παραδέχτηκε
την κατηγορία για απόσπαση χρημάτων με ψευδείς παρα-
στάσεις.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμε- 25
νο ποινή φυλάκισης έξι μηνών στην κάθε κατηγορία με
αναστολή τριών ετών και τον διέταξε να πληρώσει
£122,50 έξοδα της Κατηγορούσας Αρχής.

Με την έφεση αυτή, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημο- 30
κρατίας προσβάλλει την επιβληθείσα ποινή, για το λόγο
ότι είναι έκδηλα ανεπαρκής:-

5 "(α) λαμβανομένων υπόψη της σοβαρότητας των αδικημάτων, των γεγονότων που περιέβαλλαν τη διάπραξή τους, καθώς επίσης και των προηγούμενων καταδικών και εκκρεμών υποθέσεων που λήφθηκαν υπόψη και βαρύνουν τον εφεσίβλητο.

 (β) γιατί δεν επιτυγχάνεται η τιμωρία του εφεσίβλητου και/ή η αναμόρφωσή του και/ή η αποτροπή διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων από τον ίδιο ή από άλλους."

10 Ο κατηγορούμενος είναι τώρα 24 χρονών.

 Ο Χριστάκης Κωνσταντίνου από τη Λεμεσό είναι ανάπηρος και μερικώς τυφλός. Για το λόγο αυτό παίρνει επίδομα αναπηρίας με επιταγή η οποία εκδίδεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στις αρχές Φεβρουαρίου 15 1991, δεν έλαβε την επιταγή του επιδόματος για τον Ιανουάριο και με επιστολή του ανέφερε το γεγονός τούτο στο Γραφείο Ενημερίας. Ύστερα από έρευνα, διαπιστώθηκε ότι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε την επιταγή με Αρ. 104075, για ποσό £98,25, στο Χριστάκη Κωνσταντίνου, για το επίδομα του Ιανουαρίου. Η επιταγή 20 παρουσιάστηκε και εξαργυρώθηκε. Η υπόθεση καταγγέλθηκε στην Αστυνομία.

 Η αστυνομική έρευνα αποκάλυψε ότι την επιταγή εξαργύρωσε ο Μ.Κ.3 - Δημήτρης Κώστα Μαρκίδης - υπεύθυνος σε πρατήριο πετρελαιοειδών της εταιρείας ΛΙΝΑ, 25 στη Λεμεσό. Ανακρίθηκαν διάφορα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και ο κατηγορούμενος.

 Ο κατηγορούμενος την εποχή εκείνη ήταν αρραβωνιασμένος με την Λουκία Στέλιου - Μ.Κ.5 - που κατοικούσε 30 σε σπίτι δίπλα από το σπίτι του παραπονομένου.

 Ο κατηγορούμενος παραδέχτηκε σε θεληματική κατάθεση ότι πήρε την επιταγή και υπέγραψε πάνω σ' αυτή το όνομα του παραπονομένου χωρίς την εξουσιοδότησή του. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο παραπονοούμενος είναι

αγράμματος, δεν υπογράφει, αλλά τοποθετεί το σημείο του. Αφού πλαστογράφησε την επιταγή, την παρουσίασε στο Μ.Κ.3, ισχυριζόμενος ότι η επιταγή ήταν δική του, την εξαργύρωσε και έτσι ο κατηγορούμενος, με ψευδείς παραστάσεις, απέσπασε το σύνολο του ποσού της επιταγής. 5

Ο κατηγορούμενος γεννήθηκε το Σεπτέμβριο του 1969. Παρόλο το νεαρό της ηλικίας του, βαρύνεται με σωρεία προηγούμενων καταδικών: κλοπής, κακόβουλης ζημιάς, διάρρηξης οικήματος συλλόγου και κλοπής, διάρρηξης κατοικίας και κλοπής, διάρρηξης γραφείου και κλοπής, παράνομης κατοχής περιουσίας, διάρρηξης καντίνων και κλοπής, παράνομης εισόδου σε ξένη περιουσία με πρόθεση διάπραξης ποινικού αδικήματος, διάρρηξης εστιατορίου και κλοπής. 10
15

Το Δικαστήριο, στις διάφορες πιο πάνω υποθέσεις, του επέβαλε ποινές φυλάκισης με αναστολή και ποινές άμεσης φυλάκισης - (ολιγοήμερης, πολύμηνης και δίχρονης).

Ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου παρουσιάστηκε 20 Έκθεση του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας, στην οποία αναφέρεται το οικογενειακό και ατομικό του ιστορικό. Από της εφηβικής του ηλικίας ανέπτυξε αντικοινωνική συμπεριφορά και απασχόλησε επανειλημμένα τη δικαιοσύνη. Περαιτέρω, αναφέρεται στην Έκθεση ότι ο κατηγορούμενος είπε στο Λειτουργό Ευημερίας ότι εδώ και έξι μήνες διατηρεί δεσμό με τη δ/δα Χ.Α. και μόλις τελειώσει με το Δικαστήριο θα παντρευτούν και θα σταθεροποιήσει τη ζωή του. 25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αναφέρθηκε στα γεγονότα 30 της υπόθεσης και στα γεγονότα των δύο υποθέσεων που λήφθηκαν υπόψη. Στην περίπτωση της απαγωγής, απλώς βοήθησε φίλο του να απαγάγουν, να τοποθετήσουν με τη βία την παραπονούμενη μέσα στο αυτοκίνητο του κατηγορουμένου και να την μεταφέρουν στην περιοχή Πανθέα. 35 Στην άλλη υπόθεση πήγαν στο καμπαρέ "Ζυγός", δημιούρ-

γησαν λογαριασμό £208,-, δεν πλήρωσαν, επειδή δεν είχαν χρήματα, και έφυγαν.

5 Αναφέρθηκε στα προηγούμενα του κατηγορουμένου, στην Έκθεση του Γραφείου Ευημερίας και κατέληξε να μη επιβάλει σ' αυτό ποινή άμεσης φυλάκισης, επειδή ο κατηγορούμενος "αρραβωνιάστηκε", με την ελπίδα ότι ο αρραβώνας θα έχει ευεργετική επίδραση στο χαρακτήρα του:

10 Ο δικηγόρος του εφεσείοντα εισηγήθηκε ότι η ποινή αυτή είναι βασισμένη σε εσφαλμένη αρχή δικαίου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο παραγνώρισε τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την αναστολή της ποινής φυλάκισης, δεν έλαβε υπόψη τη σοβαρότητα των αδικημάτων και τη συχνότητα της διάπραξής τους. Τελικά, υπέβαλε ότι η ποινή είναι ανεπαρκής και δεν εξυπηρετεί κανένα από 15 τους σκοπούς επιβολής της.

20 Η ευπαίδευτος δικηγόρος του κατηγορουμένου αναφέρθηκε στον προβαλλόμενο αρραβώνα του και στις προσωπικές και οικογενειακές περιστάσεις του. Ο πατέρας του είναι ανάπηρος και ο κατηγορούμενος με ένα άλλο αδελφό του είναι τα μόνα πρόσωπα που εργάζονται για τη συντήρηση των γονέων και των ανήλικων αδελφών τους. Υπέβαλε ότι ορθά το Δικαστήριο, με την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής, έδωσε ευκαιρία αναμόρφωσης στον κατηγορούμενο.

25 Είναι καλά εμπεδωμένη η αρχή ότι η πρωταρχική ευθύνη για το είδος και την έκταση της ποινής ανήκει στο πρωτόδικο Δικαστήριο.

30 Το Ανώτατο Δικαστήριο επεμβαίνει, αν η ποινή είναι πρόδηλα ανεπαρκής τιμωρία για τον κατηγορούμενο, δεν ικανοποιεί το σκοπό του νόμου, δεν ενεργεί ως αποτρεπτική, δεν προστατεύει το κοινό και επιβλήθηκε με εσφαλμένη αρχή δικαίου - (βλ., μεταξύ άλλων, *The Attorney-General v. 1. Kyriacos N. Kouppis*, 2. *Melios A. Ioannides*, 3. *Ioannis G. Hallas* (1961) C.L.R. 188· *Michael Antoni Afxenti "Iroas" v. The Republic* (1966) 2 C.L.R. 116· Γενι-

κός Εισαγγελέας ν. BISCO LTD. (1991) 2 Α.Α.Δ. 16· Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ν. Σωκράτη Μιχαλάκη Αβρααμίδα, (1993) 2 Α.Α.Δ. 355.

Στην παρούσα υπόθεση, τα δύο πρώτα αδικήματα της πλαστογραφίας και της κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου είναι από τα σοβαρότερα του Ποινικού Κώδικα. Η ανώτατη προβλεπόμενη από το Νόμο ποινή είναι ισόβια φυλάκιση. Λαμβάνουμε υπόψη, βεβαίως, το γεγονός ότι, με τη συγκατάθεση του Γενικού Εισαγγελέα, η υπόθεση δικάστηκε από Δικαστή του Επαρχιακού Δικαστηρίου, ο οποίος έχει εξουσία να επιβάλλει ποινή φυλάκισης μόνο μέχρι τρία χρόνια.

Οι δολοηψίες και οι οικονομικές πράξεις γίνονται σήμερα σε μεγάλη έκταση με επιταγές.

Η διάπραξη του αδικήματος της πλαστογραφίας και κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου, ειδικά επιταγών, βρίσκεται σε έξαρση. Το αδίκημα αυτό πολύ εύκολα διαπράττεται για προσπορισμό παράνομου οικονομικού κέρδους. Οι παραπονούμενοι ή τα θύματα υφίστανται τις επιπτώσεις, χωρίς να έχουν τις περισσότερες φορές καμιά θεραπεία.

Η ποινή που επιβλήθηκε, όχι μόνο δεν είναι αποτρεπτική για τον κατηγορούμενο και για άλλους, αλλά, το αντίθετο, είναι τέτοια που πιθανόν να ωθήσει άλλο σε παρόμοια παρανομία.

Τα προηγούμενα του κατηγορουμένου είναι σοβαρά και έχουν κάποια ομοιότητα με την παρούσα υπόθεση - ήταν αδικήματα προσβολής περιουσίας και είχαν ως κίνητρο τον προσπορισμό κέρδους.

Ο κατηγορούμενος τιμωρήθηκε για τα προηγούμενα αδικήματα και δεν είναι επιτρεπτό να τιμωρηθεί περαιτέρω γι' αυτά.

Οι προηγούμενες καταδίκες είναι στοιχείο το οποίο

έχει σημασία και λαμβάνεται υπόψη από το Δικαστήριο στην επιμέτρηση της ποινής, γιατί αποτελούν ένδειξη της στάσης και του σεβασμού του κατηγορουμένου προς τους νόμους της Πολιτείας - (βλ., μεταξύ άλλων, *Nicolas Stratos and Apothier v. The Police* XVII C.L.R., σελ. 73· *Γεώργιος Χατζηνικολάου ν. Αστυνομίας* (1976) 2 C.L.R. 63).

Η αναστολή της ποινής φυλάκισης εισήχθη στην έννομη τάξη της Κύπρου πρώτα με το Άρθρο 11 του περί Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικος και Δικονομίας Νόμου του 1964, (Αρ. 40/64). Ο Νόμος αυτός συντάχθηκε με αναλογία προς το Άρθρο 100 του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα, το οποίο καθορίζει τα κριτήρια σχετικά με την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής φυλάκισης.

Ο περί της Υφ' Όρον Αναστολής της Εκτελέσεως Ποινής Φυλακίσεως εις Ωρισμένας Περιπτώσεις Νόμος του 1972, (Αρ. 95/72), εισήγαγε σε όλο το φάσμα του Ποινικού Δικαίου την αναστολή εκτελέσεως ποινής φυλακίσεως.

Η αναστολή ποινής φυλακίσεως βρίσκεται μέσα στα πλαίσια της διακριτικής εξουσίας του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, στην άσκηση της διακριτικής του εξουσίας, πρέπει να λάβει υπόψη του τα κριτήρια και τους παράγοντες που έχουν προσδιορισθεί με τη νομολογία - (βλ. *Παντελής Δημητρίου ν. Δημοκρατίας* (1974) 2 C.L.R. 45· *Athanassiou v. Republic* (1978) 2 C.L.R. 17· *Koukas v. Police* (1986) 2 C.L.R. 1· *Republic v. Georghiou* (1989) 2 C.L.R. 31· *Δημοκρατία ν. Πέπη* (1990) 2 Α.Α.Δ. 24).

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, όχι μόνο δεν έλαβε υπόψη του τους παράγοντες αυτούς, αλλά έδωσε υπερβολική βαρύτητα στον αραβώνα του κατηγορουμένου.

Η προσβαλλόμενη ποινή είναι έκδηλα ανεπαρκής και επιβλήθηκε με εσφαλμένη αρχή νόμου.

Η πρόποσα ποινή, για να ικανοποιούνται οι σκοποί στους οποίους έχει γίνει αναφορά πιο πάνω, είναι άμεση

φυλάκιση. Θα παραμερίσουμε την επιβληθείσα ποινή. Με πολύ διαταγμό δεν θα αυξήσουμε την έκταση της ποινής.

Επιβάλλεται ποινή άμεσης φυλάκισης έξι μηνών στην κάθε κατηγορία. Οι ποινές να συντρέχουν.

Αναφορικά με τη διαταγή για πληρωμή εξόδων της 5 Κατηγορούσας Αρχής, τονίζουμε ότι, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιβολή άμεσης φυλάκισης μπορεί να συνοδεύεται με διαταγή πληρωμής εξόδων. Η διαταγή πληρωμής εξόδων της Κατηγορούσας Αρχής παραμερίζεται.

Η έφεση επιτυγχάνει.